

Història de la Psicologia

Codi: 102580

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Monica Balltondre Pla

Correu electrònic: monica.balltondre@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Berta Conill Purgimon

Prerequisits

Cal poder llegir textos en anglès. No hi ha cap altre prerequisit obligatori per a cursar aquesta assignatura.

Objectius

Es tracta d'una assignatura de primer amb la que l'estudiant entra en contacte a l'iniciar els seus estudis. A través d'ella coneixerà la psicologia com una ciència que té una llarga història i un determinat desenvolupament a través del temps. Al final del semestre l'alumne ha de ser capaç de:

1. Identificar algunes figures històriques rellevants que configuren la Història de la Psicologia i coneixement sobre experiències, trajectòries i rols de algunes dones en l'àmbit de la psicologia al món modern.
2. Identificar els diferents sistemes i teories psicològics produïts al llarg del temps.
3. Distingir els diferents moviments i corrents psicològiques dins del desenvolupament històric de la Psicologia.
4. Coneixement i reflexió sobre les conseqüències de les teories psicològiques en relació a les desigualtats de gènere i les diferents formes de sexisme a les societats.
5. Relacionar els diferents enfocaments i tradicions psicològiques, els seus acords i els seus desacords, dins del recorregut de la Història de la Psicologia.

6. Descriure les diferents propostes de la psicologia aplicada i professional produïdes dins de la Història de la Psicologia.
7. Identificar els diversos models epistemològics de la ciència i la seva aparició dins del marc de la Història de la Psicologia.
8. Relacionar els diferents mètodes d'investigació psicològica, les seves funcions, característiques i limitacions dins del marc de desenvolupament de la Història de la Psicologia.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer els fonaments epistemològics dels diferents mètodes de recerca en psicologia, i la funció, les característiques i les limitacions que tenen.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
4. Classificar els diferents mètodes de recerca que s'han desenvolupat al llarg de la història de la psicologia.
5. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
6. Descriure les diferents propostes de la psicologia aplicada i professional al llarg de la història de la psicologia.
7. Distingir els diferents moviments i corrents psicològics al llarg del desenvolupament històric de la psicologia.
8. Distingir els fonaments epistemològics que hi ha darrere de les diferents teories i sistemes dels moviments o corrents psicològics dins del desenvolupament històric de la psicologia.
9. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
10. Identificar els diferents autors que configuren la història de la psicologia.
11. Identificar els diferents models epistemològics de la ciència i la seva aparició en el marc de la història de la psicologia.
12. Identificar els diferents sistemes i teories psicològics produïts al llarg de la història de la psicologia.
13. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats acadèmicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
15. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.

16. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
17. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
18. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
19. Relacionar els diferents enfocaments i tradicions psicològics, els seus acords i desacords, al llarg de la història de la psicologia.
20. Relacionar els diferents mètodes de recerca psicològica, les seves funcions, característiques i limitacions en el marc del desenvolupament de la història de la psicologia.
21. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
22. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Tema 1. Història, ciència i psicologia

Tema 2. L'ésser humà a l'Edat Mitjana

Tema 3. El subjecte modern

3.1. Descartes

3.2. Poscartesianisme

Tema 4. El subjecte modern II

4.1. Fisiognomia i frenologia

4.2. Mesmerisme

Tema 5. El subjecte evolutiu

5.1. Darwin

5.2. Darwinisme social. Degeneració i eugenèsia

Tema 6. La bogeria a la Modernitat

6.1. Segle XVIII-primer mitat del segle XIX

6.2. Segona mitat del segle XIX

Tema 7. La psicologia com a ciència

7.1. Primers laboratoris de psicologia

7.2. Professionalització de la ciència i exclusió femenina

7.3. Experimentació animal

Tema 8. La psicologia al segle XX

8.1. Primera Guerra Mundial i l'auge de la psicotècnia i la psicoteràpia

8.2. Corrents i tradicions psicològiques contemporànies

Metodologia

Es faran servir els següents recursos didàctics per a desenvolupar les competències definides als apartats anteriors:

Activitat dirigida:

- Grups 1/1: Classes invertides i magistrals amb o sense suport multimèdia.
- Grups de pràctiques d'aula: Exercicis i discussió de textos. Elaboració d'un curtmetratge. Activitats grupals.
- Grups petits de pràctiques de laboratori: Rèplica d'experiments clàssics i anàlisi de diverses metodologies psicològiques.

Activitat supervisada:

- Tutories: Seguiment del progrés de l'aprenentatge del alumne a través del Campus Virtual, via e-mail i/o presencialment.

Activitat autònoma:

- Lectura de textos, visió de material audiovisual, exercicis, comprensió i resum de fonts secundàries i primàries.
- Estudi del material proporcionat a les classes amb manuals i altres lectures recomanades de la matèria.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques d'aula	12	0,48	3, 7, 8, 12, 19
Pràctiques de laboratori en grup petit	4	0,16	4, 6, 20
Teoria en classes magistrals (grups 1/1)	36	1,44	6, 7, 8, 10, 11, 12, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	7, 8, 19, 20
Tipus: Autònomes			

Elaboració de resums i esquemes	18	0,72	3, 6, 7, 8, 10, 12, 19
Estudi	39	1,56	4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 19, 20
Lectura de textos	29	1,16	7, 10, 12, 19

Avaluació

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura compren:

- 1) Evidència 1: prova escrita individual tipus test i de preguntes obertes (35% de la nota final). Es farà durant el primer període avaluatiu.
- 2) Evidència 2: prova escrita individual tipus test i de preguntes obertes (35% de la nota final). Es farà durant el segon període avaluatiu.
- 3) Evidència 3: realització d'un curtmetratge en grup dins de les classes de pràctiques d'aula (grups 1/2) (30% de la nota final). Lliurament previst per la setmana 15.

Definició d'estudiant avaluable

Es considerarà avaluable aquell estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge en pes igual o superior al 40%.

Definició d'assignatura superada

Per a considerar l'assignatura com a superada serà necessari que, un cop aplicats els percentatges de cada evidència, a) la nota obtinguda sigui un 5,0 o superior, b) s'hagi tret a les evidències 1 i 2 una nota mínima de 3,5 i c) s'hagin fet ja que són obligatòries les evidències 1 i 2, però no la 3; en cas contrari la nota màxima en l'assignatura serà 4.5.

Definició de prova de recuperació

L'estudiant pot optar a recuperació final en cas de 1) tenir una nota d'avaluació contínua entre 3.5 i menys de 5.0, i 2) haver realitzat les dos evidències obligatòries (Ev1 i Ev2). L'estudiant té la possibilitat de recuperar l'Ev1 i/o l'Ev2 (la suspesa o la de la nota més baixa). La nota de la evidència recuperada substituirà la nota obtinguda prèviament i la nota total es recalculerà amb els criteris descrits.

Segones matrícules: recomanem a l'estudiant que no ha superat l'assignatura i ha de matricular-la de nou que canviï de professor i la segueixi de nou com si fos la primera vegada que la matricula. No obstant, si ho prefereix, es pot acollir a la modalitat d'avaluació prova única de síntesi que consistirà en una sola prova escrita individual que avalua tot el temari (10 preguntes obertes), sense possibilitat de recuperació. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Més informació sobre les pautes d'avaluació de les titulacions de la facultat a: <https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Avaluació única

Cal informar de la renúncia a l'avaluació continuada durant el període marcat pel calendari de la Facultat Psicologia. En cas que no es faci dins d'aquest període, no es podrà optar a l'avaluació única. Aquesta avaluació consisteix en fer l'Ev1 i Ev2 en el segon període avaluatiu. Per tenir nota de la Ev3 (no obligatòria) caldrà entregar aquell mateix dia un guió de documental sobre una problemàtica com les plantejades a les PAUL. La superació d'aquesta avaluació única segueix els mateixos criteris que els de l'avaluació continuada i els pesos que tenen cadascuna d'aquestes evidències és la mateixa que en l'avaluació contínua. La recuperació en canvi, haurà de ser de les dues evidències independentment que s'hagi aprovat una de elles i es farà el dia de la recuperació marcat per calendari. Temps estimat de duració d'aquesta prova: 3 hores i mitja.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EVIDENCIA 1. Prova escrita individual	35%	2	0,08	7, 8, 10, 11, 12, 17, 18
EVIDENCIA 2. Prova escrita individual	35%	2	0,08	4, 6, 7, 8, 10, 12, 17, 18, 19
EVIDENCIA 3. Realització d'un curtmetratge	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22

Bibliografia

Bibliografía básica

Greenwood, J.D. (2009). *Historia de la Psicología. Un enfoque conceptual*. Madrid, España: McGraw Hill, 2011.

Hergenhahn, B. (2014). *Introducción a la historia de la psicología*. Madrid, España: Paraninfo.

Leahey, TH. (2013). *Historia de la Psicología*. Madrid, España: Pearson Educación, 7ª ed.

Pickren, Wade E. & Alexandra Rutherford (2010). *A History of Modern Psychology in Context*. Jersey: John Wiley & Sons.

Schultz, Duane P. y Schultz, Sydney Ellen (2011). *A History of Modern Psychology*. Tenth edition. Belmont: Wadsworth.

Bibliografía recomendada

Ash, M., & Sturm, T. (2012). *Psychology's territories: Historical and contemporary perspectives from different disciplines*. Psychology Press.

Baker, D. (ed) (2012). *The Oxford Handbook of the History of Psychology: Global perspectives*. New York, USA: Oxford University Press.

Benjamin, L.T. (2007). *A brief history of modern psychology*. Malden, USA: Blackwell Publishing.

Brett, D., Wayne, V. & Douglas, W. (2008). *A history of psychology: ideas and context*. USA: Allyn & Bacon, 4ª ed.

Campos, R. y Gonzáles de Pablo, A. (2016). *Psiquiatría e higiene mental en el primer franquismo*. Catarata.

Carpintero, H. (2004). *Historia de la psicología en España*. Madrid, Madrid: Pirámide.

Carson, J. (2007). *The measure of merit: Talents, intelligence, and inequality in the French and American republics, 1750-1940*. Princeton University Press.

Danziger, K. (1994). *Constructing the subject: Historical origins of psychological research*. Cambridge University Press

García Dauder, Sílvia (2005). *Psicología y feminismo. Historia olvidada de mujeres pioneras en Psicología*. Madrid: Narcea.

Gondra, J. Mª (1997/1998). *Historia de la Psicología. Introducción al pensamiento moderno*. Volumen I y II. Madrid, España: Síntesis.

Green, C.; Shore, M. & Teo, T. (2001). *The transformation of psychology: influences of 19th century philosophy, technology and natural science*. Washington: APA.

Hock, R. (2008). *Forty studies that changed psychology: explorations into the history of psychological research*. Upper Saddle River, USA: Prentice-Hall

Hothersall, D. (1997). *Historia de la Psicología*. Madrid, España: McGraw Hill.

Jansz, J. y Van Drunen, P. (2004). *A social history of psychology*. Malden, USA: Blackwell.

Lafuente, Enrique; Loredó, José Carlos; Castro, Jorge y Pizarroso, Noemí (2017). *Historia de la Psicología*. Madrid: UNED

Mandler, G. (2007). *A history of modern experimental psychology: from James and Wundt to Cognitive Science*. Cambridge, USA: MIT Press.

Malone, J.C. (2009). *Psychology: Pythagoras to present*. Cambridge, USA: MIT Press.

- Munger, M. (2003). *The history of psychology: Fundamental questions*. New York, USA: Oxford University Press.
- O'Boyle, Ch. G. (2006). *History of psychology: A cultural perspective*. Mahwah, USA: L.E.A.
- Porter, R. (2002). *Breve historia de la locura*. Madrid, España: Turner (F.C.E.).
- Reed, E. (1997). *From soul to mind: the emergence of psychology from Erasmus Darwin to William James*. London, England: Yale University Press.
- Rivière, A. (1991). *Objetos con mente*. Madrid, España: Alianza.
- Sáiz, M., Sáiz, D. y Mülberger, A. (coords.) (1995). *Historia de la Psicología: Manual de prácticas*. Barcelona, España: Avesta.
- Searle, J (1994). *Mentes, cerebro y ciencia*. Madrid, España: Cátedra.
- Smith, R.(1997). *The Norton history of the human sciences*. WW Norton & Company.
- Slater, L. (2004). *Opening Skinner's box. Great psychology experiments of the twentieth century*. Nueva York, USA: WW. Norton & Co.
- Villasante, Olga, Ruth Candela Ramírez, Ana Conseglieri Gámez, Raquel Tierno Patiño, Paloma Vázquez de la Torre, Rafael Huertas (2018). *Cartas desde el manicomio. Experiencias de internamiento en la Casa de Santa Isabel de Leganés*. Madrid: Catarata.
- Textos originales
- Benjamin, L.T. (2009), *A History of Psychology, Original Sources and Contemporary Research*. Malden, USA: Blackwell Publishing, 3ª ed.
- Brennan, J.F. (2000). *Psicología. Historia y Sistemas. Lecturas*. Madrid, España: Prentice Hall.
- Ferrándiz, A.; Lafuente, E. y Loredó, J.C. (2001). *Lecturas de Historia de la Psicología*. Madrid, España: UNED.
- Gentile, B. y Millar, B. (2009). *Foundations of psychology thought: A history of psychology*. Thousand Oak, USA: Sage.
- Goddwin, C.J. (2010). *Annotated readings in the history of modern psychology*. Hoboken, USA: John Wiley & Sons.
- Gondra, J.Mª (1982). *La psicología moderna*. Bilbao, España: Desclée de Brouwer.
- Lafuente, E., Loredó, J.C., Herrero, F. y Castro, J. (2005). *De Vives a Yela: Antología de textos de historia de la psicología en España*. Madrid, España: UNED.
- Pickren, W. y Dewsbury, D. (2002). *Envolving perspectives on the history of psychology*. Washington, USA: A.P.A.
- Quiñones, E., Tortosa, F. y Carpintero, H: (1993). *Historia de la Psicología. Textos y Comentarios*. Madrid, España: Tecnos.
- Sahakian, W.S. (1982). *Historia de la Psicología*. Ciudad de México, México: Trillas.

Programari

L'assignatura no requereix un únic programari específic.